

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-471/11-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola, Mnichovo Hradiště, Švermova 380
Sídlo:	295 01 Mnichovo Hradiště, Švermova 380
IČ:	70835730
Identifikátor:	600 021 866
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Janou Mendlíkovou
Zřizovatel:	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti:	295 01 Mnichovo Hradiště, Švermova 380
Termín inspekční činnosti:	17. a 18. březen 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, získávání a analýza informací o vzdělávání žáků, o činnosti školy, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona. Inspekční činnost byla zaměřena na žáky vzdělávající se v oborech vzdělání 79-01-B/001 Pomocná škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální. Sledovaným obdobím byly poslední tři školní roky (2008/2009, 2009/2010, 2010/2011), sledován byl vývoj od hodnocení z roku 2009, vztaheno k základní škole speciální. V době konání inspekce byla ředitelka školy v pracovní neschopnosti, zastupovala ji její statutární zástupkyně.

Aktuální stav školy

Právnická osoba Základní škola, Mnichovo Hradiště, Švermova 380 dle zápisu do školského rejstříku vykonává činnost základní školy praktické, speciálně pedagogického centra, školní družiny (v těchto součástech inspekce neprobíhala), základní školy speciální (dále škola). Vzdělávání probíhá ve dvou pronajatých budovách, vlastníkem je město Mnichovo Hradiště. V ulici Švermova je umístěna třída základní školy

speciální, v odloučeném pracovišti (vzdáleném cca kilometr od hlavní budovy) vzdělávání žáků základní školy speciální neprobíhá. Škola poskytuje základní vzdělávání, kterým žáci dosahují stupně *základy vzdělání*. Počty žáků se ve sledovaných letech (vždy k 30. 9.) zvyšovaly, (2008 - pět integrovaných žáků, 2009 - devět žáků v samostatné třídě, 2010 - osm žáků). Struktura žáků zůstává stejná – jedná se o žáky se středně těžkým mentálním postižením (dále MP).

Ve školním roce 2010/2011 se ke dni inspekce vzdělávalo deset žáků se středně těžkým MP.

V personální oblasti došlo ve sledovaném období ke změnám z hlediska složení (ve třídě vyučují celkem tři učitelky) a odborné kvalifikovanosti pedagogického sboru (jedna učitelka pokračuje v magisterském studiu učitelství speciální pedagogiky). Zlepšily se materiálně technické podmínky pro vzdělávání, byla vyměněna okna, osvětlení, topná tělesa, proběhly další běžné údržbové práce. Byla renovována počítačová učebna, (nově vybavena šesti počítači), zakoupeny dvě interaktivní tabule, notebook, vzdělávací DVD programy, speciální literatura, učebnice, pomůcky aj. Po dobu trvání multikulturního projektu byla škole zapůjčena videokamera.

Od poslední inspekční činnosti byla významnou změnou tvorba školního vzdělávacího programu „*Škola pro nás*“ (dále ŠVP). Vzhledem k současné skladbě žáků zatím škola od školního roku 2010/2011 nezačala v prvním a sedmém ročníku výuku žáků se středně těžkým MP podle vlastního ŠVP. Všichni žáci se vzdělávají podle dobíhajících vzdělávacích programů *Pomocná škola a přípravný stupeň pomocné školy čj. 24035/1997-22*.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola zabezpečuje funkční vnitřní i vnější informovanost a komunikaci. O své vzdělávací nabídce škola pravdivě informuje při vyhlášení zápisu k povinnému základnímu vzdělávání, vyhlášení zápisu zveřejňuje obvyklým způsobem. Při adaptaci žáků na školní práci učitelky zohledňují jejich speciální vzdělávací potřeby (dále SVP). Učitelky, zároveň pracovnice školského poradenského zařízení (SPC), vycházejí z pedagogické diagnostiky a kladně ovlivňují školní úspěšnost žáků. Při případné neúspěšnosti žáků přijímají adekvátní opatření ve spolupráci se zákonnými zástupci. Učitelky vyhodnocují čtvrtletně práci žáků, popisují nejen zvládnutí kompetence a dovednosti, ale i jejich pokrok. S výsledky vnitřního hodnocení pedagogický sbor systematicky pracuje, většinou se jedná o úpravu vzdělávacích cílů a časového rozvržení učiva.

Disponibilní hodinovou dotaci ve školním vzdělávacím programu škola využila především pro navýšení hodin oblastí: jazyková komunikace, matematika a její aplikace, člověk a příroda, člověk a zdraví.

Ve sledované výuce učitelka a dvě asistentky pedagoga vytvářely dobré podmínky, podporovaly klidnou a přátelskou atmosféru, poskytovaly žákům pocit bezpečí a jistoty umožňující koncentraci na práci. Vyučující se zaměřovaly na rozvoj matematické gramotnosti, na rozvíjení sociálních a komunikačních dovedností. Sociální gramotnost žáků je rozvíjena soužitím ve skupině, dobrým vzorem vyučujících, podporováním kladných mezilidských vztahů, vedením k toleranci. Učitelka prezentovala učivo většinou formou frontální výuky jedné skupiny žáků souběžně se samostatnou (písemnou nebo výtvarnou prací) další skupiny. Pod jejím vedením procvičovaly asistentky pedagoga s dalšími žáky používání správných početních postupů individuálně. Učitelka dodržovala zásady psychohygieny, složitější činnosti zařazovala na počátku výuky, neopomíjela

relaxační chvílky a různorodé činnosti. Volila účinné metody a formy práce. Hodnocení žáků bylo průběžné a motivující. Vyučující byly pozitivně naladěné a vnímavé k potřebám žáků, společně s nimi se radovaly z jejich drobných dílčích úspěchů. Kromě výuky organizuje škola také třídní i školní projekty zaměřené na podporu rozvoje funkčních gramotností a zdokonalování samostatnosti žáků.

Úroveň klíčových kompetencí žáků vykazuje běžný stav.

Úkoly z oblasti poradenských služeb standardně plní výchovná poradkyně (dále VP), metodička prevence, třídní učitelky a ředitelka školy. Jde především o sjednocování výchovně-vzdělávacích a režimových postupů školy a rodin žáků při každodenním styku zákonných zástupců s vyučujícími. Kariérní poradenství má kvalitní úroveň, je orientováno k dalšímu vzdělávání žáků v praktické škole jednoleté, případně dvouleté nebo v odborném učilišti.

Systém prevence je zaměřen na všechny oblasti možných rizik, především vede k napomáhání při zvládnutí vlastního chování a vytváření kladných vztahů mezi žáky. Uskutečňuje se především prostřednictvím výuky, začleněním do speciálních programů (Semiramis - prevence drogové závislosti, Červená stužka - společnost pro plánování rodiny, aj.) a zájmovou činností. Předcházení negativních jevů podporuje pořádání společných aktivit, při kterých jsou žáci nenásilně včleňováni do většinové společnosti. Dokladem funkčnosti systému je převažující pozitivní pracovní atmosféra a minimální výskyt negativních jevů méně závažného charakteru, které jsou učitelkami bezprostředně a účinně řešeny.

Škola úspěšně podporuje zdravý vývoj žáků. Zajišťuje pro ně pitný režim. Je zapojena do projektu *Zdravé zuby*. Dokumentace školy obsahuje témata z oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví (dále BOZ), ředitelka organizuje pravidelné prověrky a revize, stanovuje a realizuje ozdravná opatření. S pravidly BOZ jsou žáci, učitelé i zaměstnanci školy prokazatelně seznamováni, probíhají i jejich dodatečná poučení. Soustavně probíhá poučování žáků o činnostech, při kterých by mohlo dojít k úrazu. Během dne jsou žáci pod stálým dozorem a dohledem. Prevence úrazovosti je účinná, ve sledovaném období nedošlo k žádnému vážnému úrazu, pouze k drobným poraněním.

Činnost školské rady naplňuje legislativní požadavky. Škola úzce spolupracuje se zákonnými zástupci žáků, ti jsou však většinou méně aktivní. Probíhá účinná spolupráce se sociálními pracovníky, pracovníky zájmových, specializovaných a dalších organizací, předškolních zařízení, základních a středních škol ve městě, základních speciálních škol regionu. Škole se podařilo navázat spolupráci se sponzory, prozatím méně účinnou.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Právnícká osoba nevykonává své činnosti (základní školy praktické, základní školy speciální, speciálně pedagogického centra, školní družiny) v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.

Ředitelka vydala ŠVP, během inspekce byly nedostatky formálního i věcného charakteru (počet disponibilních hodin, specifikace volitelného předmětu, způsoby hodnocení žáků, autoevaluace školy) vedením školy odstraněny. ŠVP je zpracovaný v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání základní škola speciální (dále RVP ZŠS), odpovídá charakteru školy, vyhovuje požadavkům školského zákona. Obsahuje Díl I - vzdělávání žáků se středně těžkým MP. Pro žáky s těžkým MP a souběžným postižením více vadami pedagogové program nevytvořili. Dle vyjádření zástupkyně ředitelky

a koordinátorky ŠVP nemá škola pro přijetí takových žáků vytvořeny podmínky. V případě jejich vzdělávání bude škola postupovat (při jejich individuální integraci) podle individuálního vzdělávacího plánu vycházejícího RVP ZŠS - Díl II. Učební plány v hodnoceném období souhlasily s realizovanými dokumenty. V obsahu vzdělávání předmětů se objevují prvky speciálních i alternativních pedagogik a terapií (canisterapie, relaxace aj.). Učební plány realizovaného vzdělávacího programu ve sledovaném období škola naplňuje.

Náležitosti jmenování ředitelky školy souhlasí s předpisy, předpoklady pro výkon činnosti ředitelka splňuje. Stanovila funkční organizaci provozu školy, plní povinnosti ve vztahu ke zřizovateli, školské radě a pedagogické radě. Pedagogická rada standardně plní své povinnosti. Při rozhodování o právech a povinnostech v oblasti státní správy postupuje ředitelka v souladu se školským zákonem. Povinně zveřejňované dokumenty (školní řád, výroční zpráva o činnosti školy a školní vzdělávací program) byly v době inspekce zveřejněny. Školní řád naplňuje požadavky vyhlášky, výroční zpráva a vlastní hodnocení školy jsou zpracovány v požadované struktuře, mají dobrou vypovídací hodnotu. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání škola dodržuje, realizuje slovní hodnocení výsledků vzdělávání žáků (během inspekce byla dopracována škála slovního hodnocení) a při hodnocení pedagogové zohledňují zdravotní postižení žáka. Kontrolní činnost vedení školy je účinná, probíhá formou hospitací a vstupů do výuky. Opatření jsou dostatečná, vedou k vyšší míře samostatnosti, maximálnímu rozvoji žáků a k posilování jejich sebevědomí. Na běžné úrovni (s drobnými nedostatky formálního charakteru) je vedena povinná dokumentace školy.

Organizace vzdělávání přizpůsobila ředitelka aktuálním potřebám žáků (většinou 45 minutové vyučovací hodiny, ale kratší či déletrvající bloky). Ve třídě je zařazeno deset žáků, což je více, než je nejvyšší možný počet těchto žáků stanovený právním předpisem. Ředitelka školy předložila povolení výjimky zřizovatele z nejvyššího možného počtu žáků ve třídě stanoveného právním předpisem pro školní rok 2010/2011 v průběhu inspekce. Povolení výjimky pro školní rok 2009/2010, kdy se ve třídě vzdělávalo devět žáků, což je v rozporu s § 23 odst. 5 školského zákona, nedoložila. I při vyšším počtu žáků se daří zajistit jejich bezpečnost a ochranu zdraví, zvýšení je na újmu kvalitě vzdělávací činnosti školy. Náročnost práce ve třídě se snaží ředitelka částečně kompenzovat ustanovením dalších dvou učitelek, které zde kromě třídní učitelky dle rozvrhu vyučují.

Koncepční materiály, strategie a plánování vychází z podkladů získaných v anketách, dotaznících a analýzách. V souladu se záměry probíhá další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP), které je koncepční, podporuje realizaci ŠVP. Aktuálně DVPP preferuje doplnění a rozšíření kvalifikace učitelů, vzdělávání v ICT technologiích (základní, pokročilé i specializované). Nadstandardní je vzdělávání v oblasti speciálně pedagogické diagnostiky, problematiky Dawnova syndromu a splývavého čtení.

Řízení školy je i přes zjištěné riziko celkově na požadované úrovni.

Pedagogický sbor je stabilní, z hlediska věkového složení perspektivní, tvoří ho zkušeni pedagogové. Jedna učitelka a jedna asistentka pedagoga získávají odbornou kvalifikaci pro výkon funkce (podle § 7 odst. 2 a § 8 odst. 2 a 20 školského zákona). Další učitelka si rozšiřuje kvalifikaci v oblasti jazykového vzdělávání. Koordinátorka environmentální výchovy dokončuje předepsané studium. Příležitostí ke zlepšení má škola ve splnění kvalifikačních předpokladů učitelek vykonávajících specializované funkce - výchovné poradenství, metodik prevence, koordinátor ŠVP - naplnění § 8, 9 odst. 1 písm. b) a písm. c). vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

Personální podmínky pro efektivní vzdělávání mají dobrou úroveň. Dvě (z celkového počtu tří učitelek) a jedna (z celkového počtu) dvou asistentek pedagoga vyučujících ve třídě základní školy speciální mají odpovídající kvalifikaci, ostatní si kvalifikaci doplňují. Učebna je málo prostorná, neumožňuje relaxační aktivity. Je přiměřeně vybavena audiotechnikou, pomůckami a podpůrným didaktickým materiálem. Žáci využívají počítačové stanice (v učebně výpočetní techniky) se speciálními ICT programy a interaktivní tabulí. Škola má dostatek učebnic i základní speciální pomůcky. Nadstandardní aktivitou je postupná tvorba metodického materiálu pro výuku multikulturní výchovy v rámci probíhajícího projektu. Příležitostí k rozvoji školy představuje zřízení další třídy školy především pro zkvalitnění prostorových podmínek, možností kvalitnější speciální péče (relaxace, terapie). Škola nemá vhodné podmínky pro výuku tělesné a pohybové výchovy. Výuka probíhá v sále, na travnaté ploše pozemku školy nebo v pronajímané tělocvičně. Cvičnou kuchyň s jídelnou, prádelnu a školní pozemek odloučeného pracoviště využívají žáci z důvodu značné vzdálenosti minimálně.

Personální a materiální podmínky i přes uvedené nedostatky umožňují naplňování ŠVP.

Pro financování své činnosti škola využívá více zdrojů. Základním zdrojem jsou finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu (dále jen SR), které byly použity především na platy zaměstnanců a související zákonné odvody do sociálních a zdravotních fondů, dále k nákupu učebnic, učebních pomůcek, kompenzačních pomůcek a školních potřeb a k úhradě nákladů souvisejících s DVPP. Tyto finanční prostředky škola použila hospodárně v souladu s účelem jejich poskytnutí. Druhým zdrojem je příspěvek na provoz od zřizovatele. Ten částečně uhradil finanční prostředky, které škole chyběly v souvislosti s krácením prostředků ze SR v roce 2010, škola je použila na nákup učebních pomůcek a školních potřeb. Dokladem dobré spolupráce s majitelem objektů je jeho financování běžných oprav a modernizace.

Obvyklé finanční prostředky doplňovala škola zapojením do grantových aktivit MŠMT, evropských sociálních fondů a ostatních vyhlášovateli („*Jsme lidé jedné země*“, „*HVH systém*“ aj.), které využila k zajištění podpory prostřednictvím asistentů pedagoga, zvýšení nenárokových složek platu pedagogických a nepedagogických pracovníků, vzdělanosti pedagogů v oblasti znalostí práce s výpočetní technikou a komunikačními technologiemi nebo k úhradě ostatních neinvestičních nákladů (učební pomůcky, školní potřeby). Probíhající projekt „*EU - Peníze do škol*“ podporuje rozvoj počítačové gramotnosti žáků a posiluje možnosti inkluzivního vzdělávání.

Zdroje financování, s nimiž škola v hodnoceném období disponovala, umožnily vytvořit průměrné podmínky pro realizaci ŠVP.

Závěry, celkové hodnocení školy

- 1. Právnícká osoba Základní škola, Mnichovo Hradiště, Švermova 380, příspěvková organizace, vykonává činnost základní školy speciální v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Obsah i cíle ŠVP jsou v souladu s příslušným rámcovým vzdělávacím programem a školským zákonem.***
- 2. V oblasti řízení bylo shledáno riziko pro nedodržování školského zákona, viz porušení ustanovení § 23 odst. 5 – chybějící výjimka zřizovatele z nejvyššího povoleného počtu žáků ve třídě ve školním roce 2009/2010. Vzhledem k tomu, že povolené navýšení počtu žáků (ve školním roce 2010/2011) vedlo ke snížení kvality vzdělávací činnosti školy, je příležitostí pro školu účinnější opatření -***

změna organizace vzdělávání - zřízení další samostatné třídy základní školy speciální.

3. *Positivem vzdělávacího procesu je zohledňování SVP žáků a funkční informační systém školy. Při rozvoji osobnosti žáků je výrazným kladem uplatňování projektových činností, důsledné zařazování podpůrných opatření. Škola je úspěšná v rozvoji sociálních kompetencí žáků, v zajištění pozitivního klima, pro žáky představuje bezpečné prostředí.*
4. *Materiálně technické a personální podmínky vzdělávání podporují úspěšnou realizaci ŠVP. Pro školu by bylo přínosem získání odborné kvalifikace nejen učitelky, asistentky pedagoga, které v základní škole speciální vyučují, ale také splnění podmínek pro výkon specializovaných činností u těch pedagogů, kteří je ve škole vykonávají - VP, metodik prevence, koordinátor ŠVP.*
5. *V hodnoceném období škola účelně využívala zdroje ze státního rozpočtu (umožnily zajistit finanční prostředky k odměňování zaměstnanců i na pokrytí nákupu učebních pomůcek) a prostředky od zřizovatele. Díky aktivnímu získávání dalších zdrojů - zapojení do rozvojových programů měla škola pro svou činnost průměrné finanční předpoklady. Doplňkové zdroje financování přispěly k průměrnému chodu organizace a vytvořily standardní podmínky pro realizaci ŠVP.*

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěného nedostatku uvedeného v bodech 2. a 4. do 14 dnů od data převzetí inspekční zprávy. Zprávu zašlete na adresu: PaedDr. Jarmila Tóthová, ČŠI, Středočeský inspektorát, Karlovo náměstí 44, 280 00 Kolín.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu PaedDr. Jarmila Tóthová, ČŠI, Středočeský inspektorát, Karlovo náměstí 44, 280 00 Kolín.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a ve Středočeském inspektorátu České školní inspekce, Praha 6, Arabská 683.

Středočeský inspektorát České školní inspekce Inspekční zpráva Čj.: ČŠIS-471/11-S

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Kolíně dne 4. dubna 2011

(razítko)

PaedDr. Jarmila Tóthová, školní inspektorka

Tóthová v.r.

Mgr. Věra Sirůčková, školní inspektorka

Sirůčková v.r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Mnichově Hradišti dne 6. dubna 2011

(razítko)

Mgr. Jana Mendlíková

Mendlíková v.r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.